

Hans Kongelige Majestæts naadigste Beretning til Norges Riges Storting om Rigets Tilstand og Bestyrelse i den Tid, som er forløben, siden Nationens Repræsentanter sidst vare samlede.

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt:

Overensstemmende med Rigets Grundlov skulde Hans Majestæt herved meddele det nu forsamlede Storting Beretning om Rigets Tilstand og Bestyrelse i den Tid, som er forløben, siden Nationens Repræsentanter sidst vare samlede:

374 Studerende — 12 flere end i 1885 — have underkæstet sig Examen artium i 1886; heraf ere hidtil 306 immatrikulerede. Saavel for denne som for Middelskolens Afgangsexamen er Reglementer udfærdigede i forrige Aar.

Fællesundervisning er vedtaget og ordnet ved 2 offentlige og en Flerhed af kommunale Middelskoler.

En Plan for Døvsstummeskolens Organisation er udarbejdet og fremlægges i Forbindelse med Døvsstummeskolernes Budgetter.

Der er indført 2 nye Læxtrækter til Brug ved Gudstjenesten ved Siden af de gamle, fra 1ste Søndag i Advent 1887 at regne.

Et udarbejdet Udkast til ny Høimesse-Liturgi er fra samme Tid tilladt benyttet i de Sognekirker, som beslutte Indførelsen af denne Liturgi, hvorhos der er givet nye Forskrifter med Hensyn til Formen for den almindelige Kirkebøn.

I Skriftemaals-Ordnningen er der foretaget nogle Forandringer, ligesom der er aabnet Udgang til undtagelsesvis at stedes til Nærværen uden foregaaende Skriftemaal og Afsløsning.

Restaurationsarbejderne paa Trondhjems Domkirke have været fortsatte efter Planen, idet der fremdeles har været arbejdet paa Restaurationen af Kirkens Døbefont.

Arbejdet paa Restaurationen af Gaakonshallen i Bergen blev gjenoptaget i forrige Aar og har været fortsat, saavidt Omstændighederne har tilladt det.

Gjennemførelsen af Loven af 19de Juni 1882 om Salg af det overflødig af Embedsgaarde har fremdeles været i jevn Fremfærd. Den i 1885 nedsatte — tredje — Besigtigelses-Kommision har i forrige Aar været i Virksomhed paa Vestlandet.

Den i 1882 nedsatte Kommision tilendebragte i Sommeren 1886 sin Virksomhed i Gaumars Stift og har senere fortsat med Behandling af de til Reduktion overensstemmende med nævnte Lov opgivne Gaarde i Trondhjems Stift. Ifølge de hidtil modtagne Beretninger har Kommisionerne fuldført Behandlingen af 137 Embedsgaarde, nemlig 121 geistlige, 9 civile og 7 militære.

Præstegaardsfondets Kapital udgjorde den 30te Juni 1886 — Kr. 196 624,00.

Oplysningsvæsenets Fonds Kapitalfond, der ved Udgangen af Aaret 1884—85 udgjorde Kr. 16 885 060,00, er (væsentlig paa Grund af Indkjøb af nogle Præstegaarde) i Aaret 1885—86 gaaet ned til Kr. 16 857 639,00. Heraf tilhører omtrent Kr. 1 960 000,00 forskellige Embeder og Bestillinger.

Det geistlige Byggefonds Kapital er i Aaret 1885—86 gaaet op fra Kr. 366 502,00 den 30te Juni 1885 til Kr. 378 663,00 den 30te Juni 1886.

Det geistlige Enkepensionsfonds Kapital udgjorde den 30te Juni 1886 — Kr. 4 067 753,00, medens Beholdningen af Renter samme Dag var Kr. 409 998,00.

Det Norlandske Kirke- og Skolefonds Kapitalformue udgjorde ved Udgangen af Regnskabsaaret 1885—86 Kr. 1 241 840,00.

I det sidstforløbne Aar er der meddelt naadigt Stadfæstelse paa 22 nye offentlige Stiftelser eller Legater med en samlet Kapitalformue af Kr. 498 747,67.

I Genhold til Kongelig Resolution af 31te Oktober 1885 er der udarbejdet Forslag til Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager, hvilket vil blive Stortinget forelagt.

Videre vil der for Stortinget blandt mere blive fremsat Proposition til Love angaaende Handelsregistre, Firma og Prokura — i det væsentlige overensstemmende med Forslag til Love om samme Emne, som agtes fremsatte for den svenske og den danske Rigsdag.

Den Komite af to norske og to svenske Mænd som ved Kongelig Resolution af 31te Oktober 1884 blev nedsat for at udarbejde Forslag til Bestemmelser med Hensyn til Udøvelsen af den Jurisdiktion, som i visse Lande tilkommer Konsulerne har i November sidstleden affuttet sit Arbejde, som derefter er afgivet til Behandling af vedkommende norske og svenske Myndigheder.

Antallet af de for Høiesteret henstaaende upaa- kjendte Sager, der ved Udgangen af 2den Sæssion 1885 var 402, nemlig 67 kriminelle og 335 civile, udgjorde den 15de December 1886 365, hvoraf 54 kriminelle og 311 civile.

Fangebelægget i Rigets Strafarbejdsanstalter, som i de senere Aar har været i Nedgang, var saavel ved Begyndelsen som Slutningen af 1886 774. Af de ved Udgangen af Aaret henliddende Fanger var 593 Mænd og 181 Kvinder.

Sundhedstilstanden i Riget har i det Hele været god og Dødelighedsforholdet endnu noget gunstigere end i de to foregaaende Aar.

Udgifterne ved Lovovertrædelsers Paatale m. V., der i Budgetaaret 1884—1885 udgjorde omtrent Kr. 778 000,00, have i Budgetterminen 1885—1886 andraget til ca. Kr. 742 000,00.

Høsten var i det Hele et godt Middelsaar i det Spøndenfeldske og Trondhjemske, i det Vesten- fjeldske under, i Nordlands Amt endog adskilligt under et Middelsaar. I Tromsø Amt var Høsten god, i Finnmarkens Amt derimod noget knap.

Fiskerierne have i det Hele taget givet et godt Udbytte, navnlig Skreifiskerierne; dog har paa Grund af de lave Priser Fiskernes Fortjeneste ikke staaet i Forhold til det opfiskede Kvantum.

Industrien har fremdeles i de fleste Brancher arbejdet under vanskelige Forhold.

Saad Handelsomsætningen med Udlandet angaar, har Indførselen i det Hele haft et mindre Omfang end i det foregaaende Aar, fornemlig paa Grund af den mindre Indførsel af Kornvarer. Udførselen har for Trælastens Vedkommende fremdeles været indskrænket, og Priserne usfordelagtige. Fiskehandelens Omfang er derimod steget og dens Resultat har overhovedet ikke været utilfredsstillende.

Udbyttet af Skibsfarlen har fremdeles været nedadgaaende, om end Forholdene i Aarets sidste Del synes at vise nogle Teqn til Bedring. Seil- skibsflaaden er bleven indskrænket, medens Damp- skibsflaaden er bleven noget forøget.

Tilgangen paa Laanekapital har ogsaa i 1886 været tilstrækkelig og Rentefoden for Pante- laan vist Tendents til at synke.

Udvandringen har været lidt større end 1885.

Under 4de November 1886 er udfærdiget en ny Forordning om Konsulatvæsenet, der er udarbejdet efter Forslag, afgivet af den i 1875 ned- satte Konsulskomite.

Postvæsenets Indtægter have været i fortsat Stigende, omtrent i samme Grad som i det foregaaende Aar.

Ved Siden af de Udvidelser af det indenrigske Postnet, som ere foretagne omtrent i samme Udstrækning som sædvanligt i de senere Aar, er den nye Hovedpostforbindelse med Udlandet aabnet fra 1ste Juni 1886. Bortset fra enkelte mindre betydelige Uregelmæssigheder, formentlig i den første Tid efter Igangsættelsen, har den i det Hele svaret til Forventningerne og vist sin Nytte for Landets Forretningsforbindelse med Udlandet; men der er selvfølgelig endnu hengaaet for kort Tid til, at der kan være samlet tilstrækkelige direkte Erfaringer om dens Holdbarhed. Nye internationale og skandinaviske Post-Overenskomster traadte i Kraft den 1ste April 1886.

Telegrafvæsenets Indtægter have i den største Del af Aaret fremdeles befundet sig i Nedgang. Aarets sidste Maaned viser dog i Sammenligningen med næstforegaaende Aars en Stigning, der lader haabe, at Fremgang i Indtægterne vil indtræde.

De Regnskaber, der ere indkomne for den af Staten understøttede private Dampskibs fart i Budgetterminen 1ste Juli 1885—30te Juni 1886, synes i det store Hele taget at tyde hen paa, at der har fundet ialfald nogen Bedring Sted i de Forhold, hvorunder denne Del af Kommunikationsvæsenet har virket.

Tilskuddene til Underholdelse af Skydsanstalter vise nogen Nedgang.

Diligencefart har i Sommermaanederne været underholdt i de samme Måter som i tidligere Aar.

Arbejdsdriften ved de af Stortinget bevilgede Veiarbejder er i det Væsentlige foregaaet overensstemmende med den for samme lagte Plan.

Den samlede Længde af de i Drift værende Jernbaner udgjør ca. 1567 km.

Arbejder til Forbedring af Havne og Seiløb paa Kysten ere foretagne eller under Udførelse.

Forsikringssummerne for de i den almindelige Brandforsikrings-Indretning forsikrede Bygninger udgjorde den 1ste Juli 1886 for Kjøbstad-Afde-

lingen Kr. 430 594 510,00 og for Land-Afdelingen Kr. 267 274 760,00, tilsammen Kr. 697 869 270,00.

Kjøbstad-Afdelingens opsparede Fond udgjorde ved Udgangen af 1886 omtrent Kr. 2 550 000,00, medens Land-Afdelingen til samme Tid viste et Understud af omtrent Kr. 95 000,00.

Beholdningen udgjorde pr. 31te December 1885 for Kjøbstad-Afdelingen Kr. 4 865 285,07 og for Land-Afdelingen Kr. 18 634,94.

Rigets nye Matrikul er ifølge Kongelig Resolution af 29de Mai 1886 traadt i Kraft den 28de Juni næstefter. Den i Loven paabudne Trykning af Matrikulen vil nu blive paabegyndt.

Rigets Soldintrader, der for indeværende Budgettermin er anslaaede til Kr. 19 300 000,00, har i Aaret 1886 udgjort Kr. 19 969 250,00.

Brændevinsafgiften, der for Budgetterminen 1885—86 var anslaaet til Kr. 3 000 000,00, har i samme Tidsrum udgjort Kr. 2 968 000,00, hvori fragaar Kr. 269 000,00, nemlig Afgiftsgodtgjørelse for udsørt Brændevin Kr. 218 000,00 og for Brændevin, denatureret til teknisk Brug Kr. 51 000,00.

Maltafgiften, der for Budgetterminen 1885—1886 var anslaaet til Kr. 2 100 000,00, har i samme Tidsrum udgjort Kr. 1 828 000,00, hvori kommer til Fradrag Kr. 68 000,00 som Afgiftsgodtgjørelse for til Udlandet udsørt M.

Kongsberg Sølvværk har i Budgetaaret 1885—86 givet en Produktion af 7 400 kg. fint Sølv og et Overstud af Kr. 365 700,00.

Af sidste Storting bevilgedes ekstraordinært Kr. 112 000,00 til Forberedelse af en udvidet Drift ved Sølvværket. I Genhold hertil arbejdes der nu paa Gjenoptagelse af et Par af de ældre Gruber m. v.

Ved Myntindretningen paa Kongsberg paabegyndtes i 1886 en Admyntning for Norges Banks Regning af 20-Kroner.

Statskassens udestaaende Fordringer, som iberegnet Kongsberg Sølvværks Driftsfond ved Udgangen af Aaret 1885 udgjorde omkring Kr. 46 729 370,00, beløb sig ved Udgangen af Aaret 1886 til omtrent Kr. 47 965 500,00.

Dertil kommer det, efter Inddragningen af

de tidligere eksisterende synkende Fonds, dannede nye Amortisationsfond for uopfigelige Statsobligationer, som ved Udgangen af Aaret 1886 eiede ca. Kr. 951 000,00.

Statskassens kontante Beholdning, som ved Udgangen af 1885 udgjorde Kr. 9 128 000,00, var ved Udgangen af 1886 gaaet ned til Kr. 8 813 000,00.

Rigets Statsgjæld, der ved Udgangen af 1885 beløb sig til Kr. 108 408 000,00, udgjorde ved Udgangen af 1886 Kr. 105 090 000,00. Denne Nedgang hidrører, foruden fra de sædvanlige Afdrag paa den udenlandske Statsgjæld, fra, at Beløbet af de af Statskassens synkende Fonds erhvervede uopfigelige Statsobligationer, til samlet Beløb Kr. 2 580 000,00, er affrevet paa Statsgjælden. Den 13de Juli 1886 har Finansdepartementet afluttet et $3\frac{1}{2}$ pCt. amortisabelt Statslaan for £ 1 700 000 eller ca. Kr. 30 827 000,00 til Konvertering af Restgjælden af det $4\frac{1}{2}$ pCt. Statslaan af 1876 samt af den $3\frac{1}{4}$, 4 og $4\frac{1}{2}$ pCt. saakaldte uopfigelige Statsgjæld. Ved denne Konvertering vil Statsgjældens nominelle Beløb forøges med Kr. 1 365 000,00, men den aarlige Udgift til Afdrag og Rente betragtelig formindskes. Konverteringen vil foregaa for Statslaanet af 1876 pr. 1ste Mai 1887 og for den uopfigelige Statsgjæld til forskjellige Forfaldsterminer i Løbet af Aarene 1887 og 1888.

Der har i 1886 ikke været Anledning til at foretage yderligere Indkjøb af Præferenceaktier i Hovedjernbanen. Statskassens Beholdning udgjør £ 143 690, der i Indkjøb har kostet Kr. 2 833 100,00.

Den ved Kongelig Resolution af 6te December 1884 nedsatte Kommission til Revision og Kodifikation af Lovgivningen om Norges Bank har under 11te September 1886 afgivet sin Betænkning, ledsaget af Udkast til ny Lov om Banken. Sagen er til Erklæring hos Bankens Direktion og Repræsentation.

Hypothekbankens Grundfond er i 1886 ved Tilskud af Statskassens kontante Beholdning forøget fra Kr. 9 100 000,00 til Kr. 10 000 000,00. Af den i November 1885 afhændede Serie 4 pCt. Obligationer for 1886 til Paalydende Kr.

27 998 400,00 er ca. Kr. 24 000 000,00 anvendt til Konvertering pr. 1ste Juli 1886 af ældre $4\frac{1}{2}$ pCt. Obligationer, medens Resten har været til Brug for Laanerørelsen. Hypothekbanken har i 1886 udslaant ca. Kr. 11 277 000,00, hvoraf dog ca. Kr. 2 500 000,00 vedkommer Inddragning eller Konvertering af ældre Restlaan. 3 Oktober 1886 har Banken afhændet en Serie $3\frac{1}{2}$ pCt. Obligationer for 1887 til Paalydende Kr. 12 000 000,00.

Armeens Vaabensøvelser fremmedes i forrige Aar ved Afholdelsen — foruden af Remonteskoler — af Rekruttskoler samt Bataljons- og Korps-samlinger med den i Værnepligtsloven af 16de Juni 1885 bestemte Varighed, hvorhos der for Liniens yngste Marskklasse afholdtes 12 Dages Kompagni-, Eskadrons- og Batterierercitie.

En Skydeskole af 45 Dages Varighed afholdtes i Fredrikstad.

Indskrænkning af de garnisonerende Afdelingers Styrke paabegyndtes i Aarets Løb.

Den ved Kongelig Resolution af 19de August 1885 nedsatte Arméorganisationskommission har været og er fremdeles i Virksomhed.

Kongsberg Vaabenfabrik har foruden færdige Dele til ca. 3 000 Stk. Jarmannske Repetergeværer, af saadanne oparbejdet ca. 2 500 Stk., der paa det nærmeste ere færdige.

Ved Skars Krudtværk forarbejdedes ca. 18 000 kg. Krudt af forskjellige Sorter.

Det i 1885 hos Krupp i Essen bestilte Feltbatteri paa 6 Stk. 8,4 cm. Kanoner er modtaget og har været undergivet de fornødne Forsøg.

Virksomheden ved Armeens Arsenaler og Værksteder saavel som Ingeniørarbejderne ved Fæstningerne og Exercerpladsene dreves paa sædvanlig Maade.

Endel Barakkebygninger paa Exercerpladsene Setnæsnoen, Tvildemoen og Gardermoen ere fuldsørte og nogle lignende Bygninger paa andre Pladse under Arbejde.

Befæstningsarbejderne ved Drøbakfund ere i forrige Aar gjenoptagne.

Et Instruktionskursus til Uddannelse af Ingeniør-Underbefal traadte i Virksomhed.

Den geografiske Opmaaling fortsattes i Nordre Trondhjems og Nordlands Amter. Ommaaling og Ombejaring fandt Sted i 7 Amter. Krogering fortsattes i Finmarkens Amt i Sydvaranger og Bolmaf.

Hydrografiske Undersøgelser foretoges paa Strækningen fra Kaura udenfor Besøger og nordover til Appelvær paa Nordfiden af Folden fjorden, og Omhydrografering paa Strækningen fra Jæderens Dagmærke sydover til Eskerøen Fyr.

Dyblodning udførtes i Vestfjorden.

Endel Misvisningsobservationer toges.

10 nye Kartter ere udkomne.

Ved Marinens Hovedværst er Bygningen af Kanonbaad No. 6 af 2den Klasse „Gor“ og af Torpedobaad No. 4 af 1ste Klasse „Pil“ fuldendt, samt af Kanonbaad No. 7 af 2den Klasse „Tyr“ fortsat.

Til Dveller for Officerer og Mandfæber er foruden Dveller paa Exercerskibet „Desideria“

foretaget Togter med Dampforvetten „Mornen“, med Dampkanonbaaden „Ellida“ samt med en Afdeling Kystforsvarsmateriel bestaaende af 2 Kanonbaade af 2den og 3 af 3die Klasse samt 1 Torpedobaad af 1ste Klasse med Dampskibet „Eger“ som Chefefartøi. Torpedoøvelser ere afholdte ved Fredriksstad.

Fyr er tændt paa Nivingen ved Grimstad og paa Græsøerne ved Bredfundet udenfor Alesund, hvorhos flere Gasolielamper er anbragte, hovedsagelig i Fiskeridistrikterne.

Nye Mærker og Fortøiningsindretninger er anbragte paa forskjellige Steder af Kysten.

Kommissionen til Revision af Navigationslovgivningen har afsluttet sit Arbejde; dens Lovforslag om denne Gjenstand er sendt Sagforeninger og andre Sagkyndige til Erklæring.

Revisionsdepartementet har fremdeles seet sig ifstand til at holde Revisionsvæsenet paa et i det Hele taget tilfredsstillende Standpunkt.

Hans Kongelige Majestæt forbliver Norges Riges Storthing med al Kongelig Raade og Underst velbevaagen.

Givet paa Stockholms Slot den 31te Januar 1887.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

Oscar.
(L. S.)

D. Richter.

Lehmann.